Nr. 16 (1390). Cena 150 mk. Włocławek, niedziela dnia 21 stycznia 1923 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata: na miejscu mk. 3300, na prow. mk. 4000. Za odnoszenie do domu dolicza się 500 mk. Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 450 mk., druga i trzecia 350 mk. czwarta 8-łamowa 150 mk. Ogł. drobne po 75 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 750 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

POWIATOWA KASA CHORYCH W WŁOCŁAWKU.

podaje do wiadomości
że na mocy ustawy z 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 44 — 20 r.) udziela następujących świadczeń:

I. Członkom Kasy.

a) bezpłatnej pomocy lekarskiej oraz lekarstw, środków opatrunkowych okularów i innych pomniejszych środków, służących do przywrócenia zdrowia i zdolności zarobkowania — przez przeciąg 26-ciu tygodni.
b) za każdy dzień niezdolności do pracy — zasiłku pieniężnego w wysokości: 1) w razie gdy chory pozostaje w domu — 60% płacy ustawowej 2) gdy odesłany jest do szpitala a utrzymuje kogoś z rodziny — 30% płacy ustawowej 3) gdy, pozostając w szpitalu, nie posiada nikogo na utrzymaniu — 10% płacy ustawowej — przez przeciąg 26-ciu tygodni, przyczem zasiłek pieniężny wypłaca się od trzeciego dnia niezdolności do pracy.
c) zasiłku pogrzebowego w wysokości trzytygodniowej płacy ustaw.

II. Członkiniom — położnicom.

a) pomocy lekarskiej i położniczej przed, w czasie i po połogu
b) zasiłku połogowego w wysokości całkowitej płacy ustawowej przez czas wstrzymania się od pracy nie dłużej jednak niż w ciągu 8 miu tygodni. Gdy niezdolność do pracy ten czas przekracza Kasa udziela dalszych świadczeń na zasadach ogólnych (jak wyżej).

III. Członkom rodzin ubezpieczonych.

a) bezpłatnej pomocy lekarskiej i lekarstw w ciągu najwyżej 13-tu tygodni
b) pomocy położniczej przed, w czasie i po połogu
c)) Zasiłku pogrzebowego w wysokości połowy zasiłku dla członka.

Za członków rodzin uważani są: żona wzgl. mąż, dzieci ślubne i nieślubne, ojciec, matka, bracia i siostry oraz wychowańce, o ile zamieszkują razem z ubezpieczonym i są na jego **wyłącznem** utrzymaniu.

Pomocy lekarskiej udziela Kasa w Ambulatorjach zaś **dla chorych obłożnie** w domu.

Uwaga: Przez pomoc lekarską rozumie się również wyrywanie, leczenie i plombowanie zębów.

Włocławek 18.I 1923 r.
Dz. Nr. 183/23.

Komisarz Powiatowej Kasy Chorych w Włocławku
w z. (—) L. Winogrodzki.

Z pamiętnika weterana 1863 r.

Dziś, gdy ukochana Ojczyzna nasza — Polska — wprost okropne przeżywa chwile, gdy zdeprawowana w kontakcie z wrogiem — że wyrodne dzieci własną ręką kopią Jej grób.

Dziś, gdy na pobladłe, znużone wiekiem starcze oblicze wytryska rumieniec wstydu, a jakże chętnie cofam się w tę jasną, choć pełną klęski i zawodów przeszłość.

Rok 63-ci, rok bohaterskich wysiłków w zmaganiu się z wrogiem zakończył się straszną dla nas tragedją.

Ginęła w nierównej walce młodzież. — A ci co zareagowali okrucieństwom wroga tam na wschodniej rubieży w walce o wiarę i Kościół, i ci, co szli w pomoc orlętom naszy — do tajg sybirskich za współudział w obronie wolności. — Do cytadeli, lub pawiaku, — wreszcie utratą mienia w kontrybucjach nałożonych przez wroga — przypieczętowali ten współudział.

Dojrzali wiekiem, ci co listopadowe pamiętali powstanie nazywali poryw orląt naszych — porywem „z motyką na słońce“.

„Wielopolski prorokował, że zginiemy w lecie — Ale Bóg się ulitował lato zimą niesie“ śpiewały polskich wojsk szeregi.

To Bóg opiekował się nami śląc „zimą lato“.

Szliśmy — młode orlęta na niechybną zgubę, ale z wiarą w zwycięstwo.

Ci, co ginęli — zbielałemi z upływu krwi wargami szeptali: „Dla ciebie Ojczyzno, choć nie my, ale po nas przyjdą w stal zakuci rycerze i pomszczą klęskę — Rycerze Królowej Jadwigi — też wreszcie obudzą się z uśpienia i wszyscy jak jeden staną bronić rodzinnej swej ziemi; — lepianek swych i pól tchnących wonią chlebową, życiodajną. Ten zbożny nasz lud, polski lud“. — Tak szeptali konający: „W Imię Ojca i Syna i Ducha świętego — w ręce Twoje Panie oddaję ... ukochaną Polskę, Ojczyznę moją!... — Zapomniał nawet o własnej duszy i o zbawieniu gdy konał — dla Ojczyzny.

Ks. Roman, kapelan wojskowy udzielił mu ostatniej posługi. — Rozgrzeszył, dał ucałować krucyfiks.

„Bóg da zwycięstwo... tamtym — szeptał umierający — nie mam, lecz tamtym....

Na niebie jasna wstawała zorza; jutrzenka cudnym świeciła blaskiem.

Rycerz Marji skonał z rękoma wzniesionemi ku niebu — I po śmierci tak pozostał jeszcze póki nie pogrzebali go.

„W ręce Twoje Panie oddaję Polskę, ukochaną Ojczyznę moją!“ — do dziś dźwięczą mi w uszach słowa konającego przyjaciela, choć to już lat 60 temu,

I gdy teraz widzę opiekę Opatrzności — wtedy gdy wszystko sprzysięga się, — nawet własne dzieci — na zgubę Polski, uprzytomniam sobie tę chwilę, a przecież nie on jeden tylko, tak konał.

Ci co szli na śmierć pewną w zwartych szeregach, to rycerze bez skazy, a czystych i nieskazitelnych wysłuchuje Bóg! „W ręce Twoje Panie oddaję Polskę ukochaną Ojczyznę naszą!“

Janku! serdeczny druhu mój — módl się tam za nas, a Bóg wysłucha nas obu.

Tyle krwi, tyle krwi i łez i poświęcenia!...

A krwawą ofiarę tę przyjmie Bóg.

„Albowiem żadna kropla krwi w całopaleniu tem nie ginie; a każda łza naszych sierot i wdów u Boga policzoną będzie.

. . . .

Na rozległych polach w Dobrej*) sterczy olbrzymia mogiła, niby wielki kopiec. Właściciel folwarku każdej jesieni — każe zgrabiać robotnikom zeschłe listowie z pobliskich olch i dębów. Na sumiaste siwe wąsy spływa wtedy łza otarta nieznacznie rękawem czamary. „I ja też byłem z wami ukochani moi“.

A mogiła z roku na rok rośnie w zwyż; — liść dębowy to wieniec Wam, — za zasługi. Rośnie mogiła coraz wyżej, a wyżej że i krzyż sędziwy ginie, pochyla się i maleje.

„Po mojej śmierci postawicie nowy, a ten spalcie”. „A dziś, póki ja żyję — ma być, jak jest mawiał starzec do synów.

A pamiętajcie i po mojej śmierci o mogile“.

Stary weteran wyjeżdżał rok rocznie do przyjaciela w Dobrej na smutne te pogrzebowe obrzędy sprawiane walecznym uczestnikom styczniowego powstania.

Ostatnio nie zastał go przy mogile.

Dogorywał staruszek. Uścisnęli się poraz ostatni już, lecz mogiła rośnie w zwyż, bo tak rozkazał najstarszemu synowi umierający epigon bohaterskich dni.

„Janku kolego! druhu ty mój serdeczny — zasłużyłeś sobie — zaprawdę — na tak wspaniałe, na tak pełne wspominków i pamiątek — górujące po nad wszystkie pomniki — mauzoleum“.

„Janku o ileż ty odemnie szczęśliwszy!“

Irena Gramsowa.

*) Wieś Kościelna w ziemi Piotrkowskiej, starostwie Brzezińskiem.

Z pamiętnika z 1863 r.

Kto kochał kraj swój, co jęczał w niewoli,
A krew młodzieńczą srom hańby tej burzył
I szarpnął serce młode, co tak boli;
Zapał zwycięstwo i przewagę włożył
Nad wrogiem — ten szedł....
Szedł ufny w siebie żołnierz górą, lasem,
Przed nim widziadło Ojczyzny co wstaje —
Więc „przymierając w trudach z głodu czasem”.
Zmartwychwstającej dłoń twardą podaje.

. . . .

Lecz zapał święty i siły i męstwo
Spełzły w więzieniach strasznej cytadeli
W tajgach Sybiru los pogrzebł zwycięstwo —
Że się wrogowie „z band powstańczych” śmieli
Nic to — A w Polsce nie było zakątka —
Gdzieby, mogiła z krzyżem nie wyrosła —
To dla was młodzi po dziadach pamiątka
Tragedją swoją tak wielka, tak wzniosła.
A to półwiecze jakże krótką chwilą
Snów tyle przykrych. Prysł grobowy kamień —
Wyroki Boskie, co nigdy nie mylą
Wskrzesiły Polskę — bez złud, bez omanień.

. . . .

Jakby dziś widzę powstańcze szeregi;
Jakby dziś — wielkich dzieł poczynań moce,
A choć sibirskich, bratnich mogił śniegi
Tęsknoty bólem rwą serce sieroce
Nic to... Wszak Polska już zmartwychpowstała,
A duchy moich kolegów z powstania
Widzą nas — małą garstką, co została,
I jako widmo dni tamtych się słania.
Wnukowie moi! — łza do ócz się ciśnie
Że epigonom minionej przeszłości
Chociaż na krótko blask wolności błyśnie —
Nim w grób położą utrudzone kości.
I patrzym w wielką gwiazdę zmatwychwstania,
Co z chmur się czarnych jak słońce wyłania,
A choć na bratnich waśni, patrzym klęski —
Widzim, że naród polski jest... zwycięski!

IRENA GRAMSOWA.

SPRAWA TRANZYTU W POLITYCE HANDLOWEJ ROSJI Z POLSKĄ.

Były sekretarz Delegacji rosyjskiej na konferencji genueńskiej Borys Stein ogłosił w „Ekonomji czeskoj Żyźni“ artykuł, w którym pisze:

„Czy prawo tranzytu, które Rosja pozostawia państwom granicznym, może odbić się szkodliwie na jej interesach? Niewątpliwie że Państwa graniczne nie są tak silne gospodarczo, aby móc wywozić jakiekolwiek swe produkty na rynki wschodnio-azjatyckie. — W tym sensie tylko Polska może być niebezpieczna dla towarów rosyjskich.

Dlatego też w przyszłym traktacie handlowym z Polską można jej udzielić prawa wolnego tranzytu tylko wzamian za taki sam wolny tranzyt, t. j. trzeba skasować klauzulę dotyczącą towarów niemieckich i austrjackich.

Co niesie dzień?

STYCZEŃ
21
NIEDZIELA

Dziś: Agnieszki P. M.
Słow.: Jarosławy.
Jutro: Wincentego i Anastazego M. m.
Słow.: Witysława.
Wschód słońca o g. 7.28
Zachód o g. 16.14.
Wsch. księżyca o g. 9.22
Zachód o g. 21.03.

Zmiany w Diecezji. *Odznaczeni:* ks. Franciszek Świetlicki, prob. z Drużbic i ks. J. Mężnicki, prob. z Rajska, kanonją honorową Kol. Kal.

Mianowani: ks. Teofil Jankowski, prob. w Brzeźnicy, dziekanem Brzeźnickim; ks. Hipolit Zieliński, prob. w Cieszęcinie, dziekanem Wieruszowskim; ks. Wł. Wojtasik, dyr. gimnazjum w Zduńskiej Woli, prob. w Gomunicach; ks. Leon Kaszyca, pref. z Łasku, prob. w Kociszewie; ks. J. Szewczyk, wikarjusz z Lubienia, prefektem w Rudzie Pabjanickiej.

Przeniesieni: proboszczowie: ks. Tomasz Jaworski z Kramska do Trąbczyna; ks. W. Gawłowski z Trąb czyna do Kraszewic; ks. J. Wągrowski z Wierzchów do Zygier z zatrzymaniem administracji w Wierzchach; ks. A. Korzybski z Białotarska do Badkowa do Kramska, ks. Grzegorz Domański z Gomunic do Białotarska; ks. Edmund Jakubowiak z Kosmowa do Kawnic; ks. Paweł Botek z Zygier do Kosmowa.

Prefekci: ks. A. Kapuściński z Rudy Pabjanickiej do Sieradza; ks. Stefan Biskupski z Sieradza do Łasku.

Wikarjusze: ks. Mieczysław Zawadzki z parafji św. Jakóba w Piotrkowie do parafji św. Jacka tamże.

Zwolnieni z obowiązków i przedstawieni do emerytury: ks. kanonik Wojciech Rusin w Kramsku i ks. kan. Marjan Hofman, prob. z Lichenia.

Z „Sodalicji Królowej Korony Polskiej". W piątek dnia 19 go b. m. o godz. 7 ej wieczorem w siedzibie „Towarzystwa Krajoznawczego" przy ul. Kaliskiej № 1 odbyło się ogólne zebranie „Sodalicji Królowej Korony Polskiej". Po zagajeniu obrad przez ks. prezesa Petrykowskiego sekretarz „Sodalicji" prof. Fopp przedstawił protokuł z ostatniego ogólnego zebrania, odbytego w listopadzie r. z. poczem ks. moderator dr. Kaczorowski odczytał wyjątek z Ewangelji św. Następnie zabrał głos ks. kan. Władysław Janczak, który niedawno przybył z Ameryki, gdzie spędził 13 lat. Mówca, w bardzo interesującym referacie, przedstawił działalność katolików w Stanach Zjednoczonych i zapoznał zebranych z życiem Polonji amerykańskiej, zwracając baczniejszą uwagę na szkolnictwo, stowarzyszenia, prasę, rozwój ekonomiczny i sekciarstwo, które pod nazwą „badaczy Pisma św." i „kościoła niezależnego", grasuje wśród naszych rodaków za oceanem, a ostatnio usiłuje rozwinąć się i u nas w Polsce. W ożywionej dyskusji, jaka się następnie rozwinęła, zabierali głos: dr. Olszewski, ks. Petrykowski, p. Wiwatowska, p. Miszewska i wielu innych.

Uchwalono, ażeby ogólne zebrania członków »Sodalicji« odbywały się stale w drugi piątek każdego miesiąca o godz. 7 wieczorem w lokalu Gimnazjum im. Długosza obok katedry, nabożeństwa zaś miesięczne w kaplicy sodalicyjnej w trzy dni potem, t. j. w niedzielę o godz. 8 30 rano. Nadto od czasu do czasu w Tow. Krajoznawczem lub w »Polonji« urządzane będą publiczne odczyty apologetyczne z dyskusją dla członków i szerszych sfer inteligencji z poza »Sodalicji«. Wejście będzie płatne. Pierwszy odczyt w końcu lutego p. t. »Pismo św. a najnowsze wykopaliska na wschodzie« wygłosi ks. kan. J. Kruszyński, prof. Seminarjum. Dalsze odczyty wygłoszone będą na temat: »Historyczność osoby Jezusa Chrystusa«, »Autonomja sumienia«, »Spirytyzm wobec nauki Kościoła i nauk przyrodniczych«, »Organizacja opieki społecznej«, »Małżeństwo a rozwody«, »Istota religji« i t. d. Ks. moderator zawiadomił, że bibljoteka sodalicyjna mieścić się będzie w lokalu »Czytelni katolickiej dla wszystkich« przy katedrze i funkcjonować zacznie od 1 lutego r. b. Wreszcie po określeniu składek członkowskich na 3.000 mk. rocznie, przewodniczący zamknął obrady przed godz. 10 wieczorem.

Przedstawienie na budowę nowego kościoła. Dziś w niedzielę 21 b. m. o godz. 4 po poł. w „Polonji", dzieci ze szkoły przy ul. Gęsiej i dzieci z ochronki przy katedrze, odegrają dwie komedyjki, „Batożek" i Rozmowa żyda z aniołami". Przedstawienie to odbyło się już dnia 17 b. m. i dnia 20 b. m. dla oddziałów przedpołudniowych. Ponieważ wypadło bardzo dobrze, zostanie powtórzone dzisiaj o godz. 4 ppoł. dla dzieci z oddziałów popołudniowych i dla starszych. Cena biletu dla młodzieży szkolnej 200 mk. dla dorosłych 500 mk. Cały dochód na nowy kościół.

„Ucieczka z Sybiru". Staraniem Sekcji Dramatycznej przy Stow. „Spójnia" zostanie powyższa sztuka wystawiona w dniu 1 lutego r. b. na scenie teatru »Nowości«. Jest to dramat historyczny w 4-ch aktach napisany przez L. Rydla, osnuty na tle wypadków powstania z 1863 roku.

Jak zwykle sztukę tę reżyseruje p. dyr. Jaśkiewicz, artysta dramat., który niejednokrotnie złożył dowody swej pracy. Musimy zaznaczyć, że w rolach głównych występują uproszeni p. dyr. Jaśkiewicz i p. St. Jaśkiewiczowa.

Żywimy nadzieję, że nasi włocławianie jak to dotychczas czynili, poprą wysiłki dzielnej młodzieży, która niezmordowanie pracuje nad zdobyciem oświaty. Czysty zysk przeznaczony będzie na cele kulturalno-oświatowe w Stowarzyszeniu. Próby z powyższej sztuki są na ukończeniu. Bilety już są do nabycia w Księgarni „J. Wilczyński i S-ka", oraz u druhów „Spójni".

Wieczór koncertowy mający odbyć się przed świętami Bożego Narodz. odbędzie się dnia 23-go stycz. b. r. t. j. we wtorek o godz. 7 ej wiecz., w teatrze „Nowości". Będzie to występ młodocianych artystek i artystów, szkół średnich. Mamy nadzieję, że mieszkańcy grodu Władysławego pospieszą we wtorek d. 23 go do teatru „Nowości" ażeby poprzeć szlachetne usiłowania uczącej się młodzieży rwącej się do życia.

Komitet.

Zjazd ochotników 4 pułk. 4 szwad. ułanów zaniemeńskich odbędzie się 22 stycznia. Zjazd rozpocznie się nabożeństwem o godz. 11 przedpoł. w katedrze. O godz. 5 popł. wszyscy członkowie zjazdu zbiorą się w hotelu „Victoria".

Z Koła inwalidów. Zarząd Związku Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej powiatowego Koła włocławskiego zawiadamia swych członków, że dnia 21 b. m. t. j. w niedzielę o godz. 2½ popł. odbędzie się zebranie ogólne, na które zaprasza wszystkich członków. Zebranie odbędzie się w lokalu Związku. Wstęp za legitymacją.

Ze „Spójni" żeńskiej. W niedzielę dn. 21 b. m. o godz. 3 po południu w lokalu przy ulicy Gęsiej odbędzie się walne zebranie Stow. Młodz. żeńskiej z następującem porządkiem dziennym: 1) Modlitwa i zagajenie, 2) sprawdzenie obecności członków i odczytanie protokułu z ostatniego zebrania, 3) szczegółowe sprawozdanie zarządu z całorocznej działalności Stow. oraz przewodu sekcyj i Komisji rewizyjnej, 4) udzielenie absoluterjum zarządowi i wybór nowego zarządu, 5) wybór przewodniczących poszczególn. sekcyj, 6) uroczyste przyjęcie nowych członkiń i złożenie przyrzeczenia przez wszystkie druhny, 7) omówienie regulaminu pracy w Stow. na rok Nowy, sprawa składek i pisma, 8) komunikaty ks. Patrona, 9) wolne głosy i wnioski. Przybycie wszystkich druhen obowiązkowe.

„Sprawie służ!" Zarząd.

Zawiadomienie Zarządu T-wa P. Mł. Wszyscy członkowie T-wa oraz rodzice uczni Gm. P. M., którzy nie wpłacili składek członkowskich, lub chcieliby zasięgnąć informacji odnośnie pomocy naukowej albo materjalnej, proszeni są o zgłaszanie się do kancelarji gimnazjum we wtorki i piątki od 11½—12½.

Sekretarjat T-wa.

Zw. Narodowo - Polski Pol. przybyłych z Ameryki zawiadamia, iż w niedzielę dnia 21 stycznia o g. 4 ppoł. odbędzie się zebranie w sali Tow. Krajoznawczego, na które zaprasza wszystkich członków i sympatyków.

Żądania podwyżki płacy. Czeladnicy piekarscy zażądali 100 proc. podwyżki płacy.

— Czeladnicy krawieccy, żydzi zażądali 75 proc. podwyżki.

Ucieczka. Z więzienia Mokotowskiego zbiegł uwięziony Więźniowski. Poszukiwania za zbiegiem zarządzono.

Cztery fabryki metalowe zamknięte. Dnia 16 stycznia na murach 4 fabryk ukazało się rozklejone zawiadomienie, że robotnicy zostali wydaleni i fabryki zamknięte.

Podwyższenie komornego. Za lokale wynajęte na szkoły powszechne Magistrat podwyższył gospodarzom czynsz. z zastosowaniem mnożnika 50. Podwyższone komorne będzie się liczyć od d. 1 stycznia 1923 r. Czyby inni lokatorowie, zwłaszcza ci, co mogą płacić, nie mogli wziąć z tego przykładu?

Wywóz do Gdańska. W tych dniach wywieziono z Kutna dwa wagony bydła do Gdańska. Wobec braku mięsa tego rodzaju spekulacje powinny być zabronione.

O sprzedaż foteli. P. Mięgoć informuje nas, że fotel, który sprzedał za 250.000 mk. nie pochodzi od p. Piaseckiego, lecz został kupiony w Warszawie za 215 000 mk., na co p. M. posiada rachunek.

— W sprawie notatki »Nasi kmiotkowie« również p. Mięgoć nas informuje, że za garnitur salonowy wziął od kmiotka z pod Kościelnej Wsi 1.600.000 mk.

O mało nie wydadek. Onegdaj z pociągu rannego, idącego z Nieszawy do Włocławka, na przestrzeni pomiędzy Brzeziem a Włocławkiem, wypadł konduktor w czasie przechodzenia z wagonu do wagonu. Konduktor upadł w śnieg tak szczęśliwie, że wyszedł bez uchybień. Pasażerowie zatrzymali pociąg.

Wielka kradzież. Onegdaj w nocy zakradli się złodzieje do składu skór Rubinsztajna przy ul. Piekarskiej 12 i skradli skór za 9,000,000 mk. Roztoczone śledztwo do tego czasu nie dało żadnych wyników. Złodzieje dostali się do składu przez piwnicę.

Program Ludowej Szkoły Rolniczej żeńskiej w Marysinie pow. Włocławskiego.

Celem Szkoły Marysińskiej jest kształcenie córek gospodarzy i pracowników rolnych na dzielne obywatelki kraju i dobre gospodynie. Nauka prowadzona jest podług programu, który uwzględnia następujące przedmioty: pog. religijno-etyczne, język polski, historja Polski, rachunki, geografja, przyroda żywa i martwa, hodowla zwierząt i weterynarja, mleczarstwo, pszczelnictwo, warzywnictwo i sądownictwo; rachunki gospodarskie, pog. o zdrowiu i ratownictwo, pog. z prawa i śpiewy.

Praktyczne prowadzone są następujące działy: szycie, krój i haft, śpiżarnia, kuchnia i piekarnia, pralnia, mleczarnia, ogród, przetwory owocowe, hodowla krów, trzody chlewnej i drobiu. Kurs jedenastomiesięczny—rozpoczęty 15-go stycznia. Zapisy nadsyłać rychlej, by zapewnić sobie miejsce.

Warunki przyjęcia: lat 16 skończonych, świadectwo moralności, umiejętność czytania i pisania w zakresie szkoły elementarnej.

Nauka bezpłatna. Na wyżywienie swoje i całkowite utrzymanie wraz o praniem — należy się dostarczyć dwa korce żyta kwartalnie z góry, lub też gotówkę za żyto po cenie rynkowej.

Zarząd Szkoły.

Adres: Szkoła gospodarcza w Marysinie — poczta Lubraniec — pow. Włocławski.

W szkole pozostaje jeszcze kilka miejsc niezajętych. Istniejąca już od wielu lat szkoła rolnicza żeńska w Marysinie wykształciła wiele kobiet, które dzisiaj z wielkim pożytkiem pracują na swych gospodarstwach. Gospodarze wiejscy, pragnący wykształcić swoje córki na dzielne gospodynie, powinni skorzystać z miejsc wolnych w obecnym roku szkolnym.

Bojkot żydów w Radomiu.

Rozpoczęty w okresie przedświątecznym bojkot żydów w Radomiu i powiecie, trwa w dalszym ciągu i nawet wzmaga się na sile. Oto, jak dowiadujemy się organizatorzy bojkotu obstalowali tabliczki z napisem »Sklep chrześcijański«, które rozdzielili już pomiędzy właścicieli sklepów polskich, zalecając im umieszczanie tych tabliczek na widocznem miejscu i . . . umiarkowanie w cenach. Hasła bojkotowe przenikają też potrochu i na wieś. Dowodem tego może posłużyć fakt, iż w okolicach Jadlińska (pow. radomski) żaden z włościan nie chciał zgodzić się na wożenie kupcom żydowskim wyrębów leśnych, co było powodem, iż nie dostarczyli oni do tąd jeszcze drzewa do rampy kolejowej. Dodawać nie trzeba, iż kupcy ci ponieśli wskutek tego kolosalne straty. Usiłowania z ich strony, celem zjednania sobie upartych chłopków wysoką zapłatą pozostały bezkuteczne.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× Prasa lewicowa zupełnie pomija milczeniem uchwały b. ministrów Skarbu nad poprawą finansów. Co to znaczy? Czyby lewica nie życzyła sobie poprawy u nas finansów? A może i tak!...

× Sąd uchylił konfiskatę »Myśli Narodowej« przez komisarza m. Warszawy, p. Franciszka Anusza. P. Anusz jest bardziej gorliwy w tępieniu placówek narodowych, aniżeli pepeesy. Czy partja będzie zadowolona z takiej gorliwości swego członka?

× Kuratorjum w Krakowie zwołało konferencję w celu naradzenia się nad roztoczeniem opieki nad młodzieżą szkolną.

× P. Witos obraził się na swe stronnictwo, które na posiedzeniu Sejmu w d. 16 stycznia wołało na niego: „Witos siadaj", gdy wstał na znak, że tablica dla ś. p. Narutowicza ma

być kupiona kosztem posłów. Wobec takiego ubliżenia p. Witos zrzekł się razem z p. Kiernikiem przewodnictwa klubu. Klub pasko-piastów rezygnacji nie przyjął.

× Na prezesa zarządu Zw. Lud. Nar. wybrano posła dr. St. Kozickiego.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Litwini zaczęli tworzyć w Kłajpedzie armję kłajpedzką.

× Uniwersytet Columbia w Nowym Yorku posiada nastarszą studentkę chyba na świecie, niejaką p. Crawford; liczy ona 70-tą wiosnę życia.

× Kobiety w Japonji zażądały zmiany zwyczajów co do zawierania małżeństw. Do tego czasu rodzice panny młodej wybierali oblubieńca. Panna młoda ujrzała pierwszy raz swego przyszłego męża dopiero podczas zawierania ślubu.

× We Francji nowa statystyka znowu wykazała zmniejszenie się liczby małżeństw i liczby urodzin.

× Z Włoch donoszą, że powodzenie faszyzmu należy w znacznej mierze przypisać kobietom, które oświadczyły się za ruchem faszystowskim.

× Koalicja przystąpiła do eksploatacji niemieckich majątków leśnych na lewym brzegu Renu.

× Konferencja rady Ligi Narodów zapowiedziana na 25 b. m., została odroczona na 26 b. m.

× Według wiadomości z Nowego Jorku Harding zachorował ciężko na influenzę.

× Budżet Niemiec na rok 1923 w najbliższym tygodniu będzie przedmiotem obrad parlamentu niemieckiego. Deficyt w budżecie na rok 1923 przewidywany jest w wysokości 622 miljardów marek niem.

× Związek pracodawców w Szwecji ogłosił lokaut w przemyśle metalowym, cukrowym, papierowym i materjałów budowlanych z powodu odmowy przez robotników na zniżkę płac. 63,000 robotników pozostanie bez pracy.

× Z Aten donoszą, że rumuński następca tronu Karol rozwodzi się ze swoją małżonką grecką ks. Heleną. Podobno rozwód już nastąpił. Ks. Helena przebywa w Palermo u swej matki, wdowy po b. królu Konstantynie.

TELEGRAMY.

Początek zaczepnej polityki Niemiec.

BERLIN, 19.I. PAT. Wczoraj odbyło się posiedzenie Prezydjum i Głównego Zarządu Związku Wielkich Przemysłowców Niemieckich w sprawie położenia w Zagłębiu Ruhry. Drugi przewodniczący Frohwein oświadczył, że obecnie nadeszła dla Niemiec chwila rozstrzygająca. Celem polityki francuskiej jest najwidoczniej rozbicie na wieczne czasy Rzeszy Niemieckiej. Lecz tą wrogą akcją Francji Niemcy odzyskały tylko swobodę działania.

Po raz pierwszy od lat czterech mówił Frohwein, znów nadszedł dla Niemiec czas aktywnej polityki przeciwko wrogom. Trzeba zacisnąć zęby i działać po męsku. Przykład daje sam Thyssen, który nie lęka się gróźb wroga i nadal na zajętym stanowisku opornem. Jestem przekonany, że wkroczenie Francji do Zagłębia Ruhry jest etapem Francji na tej samej drodze, którą kroczył Napoleon do Rosji. Trzeba nam wytrwać. Obecne działanie Francji skończy się prawdopodobnie tak jak przedsięwzięcie Napoleona. Pochód Francuzów nie będzie początkiem naszej zagłady, lecz początkiem wolności Niemiec.

Dyktatura w Niemczech.

BERLIN 20.I. Pat. Reichstag uchwalił udzielić kanclerzowi Cuno władzy dyktatorskiej. Przeciwko wnioskowi głosowali socjaliści i komuniści.

Niejasne położenie w Kłajpedzie.

Wojska sprzymierzonych trzy rządy.

BERLIN, 20.I („Rzeczypospolita"). Wbrew doniesieniom pism, że Litwini opuścili Kłajpedę, twierdzą z dobrego źródła, że pogłoski te są nieprawdziwe. Położenie jest zupełnie niezmienione. Rząd Litewski z Simonajtisem na czele ma swą siedzibę w Kłajpedzie i wydał wezwanie do patrjotycznych Litwinów, aby wstępowali do ochotniczej armji. Żołnierze francuscy znajdują się nadal w schroniskach w strefie neutralnej. Angielski admirał prowadzi w dalszym ciągu rokowania z otoczników litewskiemi, lecz o wyniku tych narad nic nie wiadomo. Wogóle stwierdzić należy, że położenie w Kłajpedzie jest niejasne.

„Berliner Tagb" donosi, że dwa krążowniki angielskie i jeden francuski przybyły do Kłajpedy. Żołnierze angielscy zajęli posterunki przy prefekturze. Wraz z żołnierzami francuskiemi, którzy przebywają w schronach w pasie neutralnym, jest i Wysoki Komisarz Petisne.

Jak donosi »Deutsche Allgemeine Ztg« w Kłajpedzie rządu obecnie 3 rządy. Pierwszy wysokiego komisarza p. Petisne, drugim są resztki starego Dyrektorjatu Krajowego a trzecim to rząd Simonajtisa popierany przez Rząd Litewski.

Wywóz żywności. Rabunki.

BERLIN, 20.I. Granica celna między Kłajpedą a Litwą przestała istnieć. Zboże, mąka i kartofle z powodu spadku marki niemieckiej są masowo wywożone z obszaru Kłajpedy na Litwę. Z powodu otwarcia granicy dochody Kłajpedy oparte jedynie na pobieraniu cła, równają się obecnie zeru. Na obszarze wolnego miasta Kłajpedy zaczynają się szerzyć epidemiczne rabunki.

„Numerus clausus" na Łotwie.

RYGA 20.I. PAT. Senat uniwersytecki wprowadził już pewne ograniczenia dla żydów. Wniosek w sprawie zastosowania na przyszłość normy procentowej przy przyjmowaniu żydów na uniwersytet senat akademicki postanowił przekazać sejmowi.

Rezygnacja P. P. S. z rządów miejskich.

ŁÓDŹ 19.I Rada miejska uchwaliła zarządzić wybory uzupełniające na miejsce 12 radnych z N. P. R., którzy złożyli mandaty. O zmianie taktyki P. P. S. świadczy wybór na wice prezesa rady miejskiej p. Pogonowskiego z obozu narodowego i zabiegi o uzyskanie współpracy żywiołów narodowych w sprawach miejskich.

Czteroletnie rządy P. P. S. w magistracie nie przyniosły miastu ani robotnikom żadnych korzyści, a natomiast niesłychanie zdyskredytowały P. P. S. śród robotników, czego dowodem klęska P. P. S. w wyborach do Sejmu i Senatu. Obecnie P. P. S. dobrowolnie chce wycofać z tych rządów.

Sytuacja w mieście.

BERLIN, 19.I (PAT.). „Berliner Tageblatt" donosi z Kłajpedy: Okręt angielski, który tu przybył wczoraj, odrazu wysadził na ląd żołnierzy, którzy stanęli na straży przed prefekturą. Około prefektury oraz około koszar, w których znajdują się wojska francuskie, utworzono pewnego rodzaju neutralny obszar. Admirał francuski, który przybył do Kłajpedy, rozpoczął pertraktacje z Litwinami. Rezultat tych pertraktacji jest dotąd nieznany.

Nowe książki.

Religja żydów spółczesnych. Pod tym tytułem Księgarnia Powszechna wydała obszerną broszurę, obejmującą 64 strony ścisłego druku w 8-ce. „Religja żydów spółczesnych" w opracowaniu ks. J. Kruszyńskiego jest nowością w danej dziedzinie. Kwestja żydowska w dobie obecnej wzbudza niezmiernie żywe zainteresowanie. Niniejsza książka jest przyczynkiem służącym do należytej oceny tej kwestji. Nie wątpimy, że książka ks. Kruszyńskiego wzbudzi w szerszych kołach należyte zainteresowanie. Skład główny w Księgarni Powszechnej. Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Jerzy Batault Kwestja żydowska (nakładem księgarni Perzyński, Niklewicz i S-ka).

Jest to może najgłębsza z książek napisanych o palącej sprawie żydowskiej. Autor traktuje przedmiot historjozoficznie, w łańcuchu zdarzeń podstawowych dla całej kultury nowoczesnej. Wychodzi z założenia, które uzasadnia olbrzymią erudycją, że treścią dziejów świata europejskiego jest walka dwóch pojądów: greckorzymskiego i żydowskiego, a oba te poglądy są sobie całkiem przeciwne. Rewolucje, przewroty, katastrofy dziejowe są to skutki tego przeciwieństwa.

Świetny i łatwy styl francuski znakomicie ułatwia czytelnikowi zagłębienie się w tę najciekawszą i jednocześnie najmniej znaną część historji. Mało znamy książek sprawiających czytelnikowi równe zadowolenie przez dostrzeżenie prawdy. Bo prawda działa jak słońce: ogrzewająco, pokrzepiająco i uzdrawiająco. A komuż ona potrzebniejsza, niż nam Polakom, którzyśmy dopiero co wyszli z ciemności niewoli i którzy mamy wśród siebie trzy miljony żydów.

Czcigodni Polacy, książka przez *Al. Świętochowskiego* napisana (wydana przez księgarnię Perzyński, Niklewicz i S-ka) jest znakomitą czytanką dla wszystkich młodych Polaków i Polek, których interesuje wielkość i chwała Ojczyzny. Książka podaje 31 życiorysów wielkich mężów Polski, wielkich czynami i charakterem. Szczególnie w naszych czasach powszechnego zniechęcenia się i obniżenia poziomu charakterów takie piękne zwierciadło życia i czynów ludzi wyższych jest nieposplicie pożyteczne.

Jakież piękne uczucia budzi np. wspomnienie o Bolesławie Chrobrym, hetmanie Chodkiewiczu, St. Staszicu! Nie w gorsze patrzeć winna dusza ludzka, ale w lepsze, ku wyżynom czynu i myśli! A zważywszy, że rzeczy te pisał pisarz tak wielkiego talentu, zasług obywatelskich i doświadczenia, jakim jest sędziwy Al. Świętochowski, możemy być pewni, że książka jest posiewem mocnego i zdrowego ziarna.

W książce znajdujemy podobizny wszystkich Polek i Polaków, których życiorysy podano.

Istniejąca od kilku lat Księgarnia »Perzyński—Niklewicz« (Warszawa, Nowy Świat 21) wydała cały szereg dzieł pierwszorzędnej wartości. Polskiej i narodowej Firmie „Szczęść Boże" w jej pożytecznej pracy.

Z czasopism.

„Przegląd Ziemiański" jako organ prasowy Związku Ziemian w Warszawie oraz Rady Naczelnej Organizacji Ziemiańskich Rzpltej polskiej rozpoczął czwarty rok istnienia pod redakcją p. St. Jarkowskiego. Wydane w roku bieżącym 2 N-ry tego tygodnika podają cały szereg aktualnych artykułów i informacji ilustrujących zarówno życie naszego ziemiaństwa jak i poglądy tej sfery naszego społeczeństwa na zagadnienia ją bliżej obchodzące i z życiem jej związane.

Sprawa rolna, sprawa drożyzny oraz sprawy związane z handlem i przemysłem rolnym narówni ze sprawami społeczno-kulturalnemi zajmują miejsce poczesne na łamach „Przeglądu Ziemiańskiego" w specjalnych działach, oraz wśród różnych wiadomości bieżących i w dziale „Na dobie", pozatem zaś okólniki Zarządu Gł. Związku Ziemian podają cały szereg wiadomości bieżących ważnych dla członków Związku Ziemian.

Na czele np. N-ru 2 znajdujemy streszczenie memorjału Polskich Organizacji Roln. w aktualnej sprawie drożyzny. Dział poświęcony reformie rolnej podaje m. in. streszczenie artykułu z czasopisma »La production francaise« o ustawach agrarnych w nowych państwach, oraz wiadomości o wznowieniu działalności parcelacyjnych przez Związek Ziemian i t. p. W dziale „Na dobie" cały szereg informacji charakteryzuje dolę robotników rolnych polskich na obczyźnie: we Francji i w Niemczech. Dział handlowo-przemysłowy informuje o zaopatrzeniu Kresów Wschodnich w inwentarz żywy, oraz o zainteresowaniu kupiectwa belgijskiego produkcją naszych gospodarstw wiejskich oraz o ich sprawach.

Całość redagowana żywo czyni pismo bardzo ciekawą kroniką życia ziemiańskiego i jego przejawów.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 19. I.

Usposobienie dla walut zagranicznych na całej linji słabsze.

	gotówka
New-York	28.500 - 31.100 - 30.500
Paryż	1.920—1.970
	czeki
Belgja	1.700—1.800
Berlin	1.40—1.27½
Gdańsk	1.40—1.27½
Holandja	12.700
Londyn	142.000—138.000
	144.500—143.000
New-York	29.500 - 31.000 - 30.000
Paryż	1.875—1.985
Praga	775—880—870
Szwajcarja	5.500—5.830—5.800
Sztokholm	8.100
Wiedeń	51.00—45.00—46.50
Włochy	1.500

PRODUKCJA WĘGLA W POLSCE.

PAT. Produkcja węgla w 1922 r. osiągnęła:

W Zagł. Dąbrowskiem 7.050.458 ton. czyli 103,17 proc. przedw. 1913 r.

W Zagł. Krakowskiem 1.981.013 ton czyli 100.51 proc. przedw. 1913 r.

W Zagł. Cieszyńskiem 165.327 ton. czyli 89,75 proc. przedw. 1913 r.

W Zagł. Polskiego G. Śląska 25.588,798 ton. czyli 80,61 proc. przedw. 1913 r.

Razem 34.795.614 ton czyli 85,43 proc. przedw. 1913 r.

STOSUNKI POLSKI Z BLISKIM WSCHODEM.

Konsulat polski w Galacu komunikuje o wzrastającem zainteresowaniu kupców tamtejszych przemysłem polskim.

Konsulat zwraca uwagę na konieczność posiadania katalogów i cenników wytwórców polskich celem umieszczenia ich w biurze informacyjnem, utworzonem przy konsulacie.

Ze względu na położenie Galacu hurtownicy tamtejsi i eksporterzy zaczynają coraz bardziej odegrywać rolę pośredników między wytwórcą europejskim a odbiorcami w Grecji, Turcji, Rumunji i t. d.

Ilustrowane katalogi i cenniki na leży wysyłać wprost do konsulatu polskiego w Galacu.

OD WYDAWNICTWA

Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyczące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczane po uprzedniem opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

REDAKTOR: KS JÓZEF KRUSZYŃSKI DRUKARNIA DIECEZALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.